

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP-4100-02-07/2012
P/12/001

Opole, dnia 4 kwietnia 2012 r.

**Pani
Barbara Piekarek
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Popielowie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu w ramach kontroli powiązań budżetu Gminy Popielów z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2011 r. przeprowadziła w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Popielowie² kontrolę działań windykacyjnych podejmowanych w stosunku do podmiotów zalegających z uiszczaniem należności wobec budżetu państwa.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o *NIK*, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań objętych kontrolą.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, dalej: ustawa o *NIK*

² dalej: *GOPS*

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. Najwyższa Izba Kontroli, uwzględniając kryteria legalności i rzetelności, pozytywnie ocenia ewidencjonowanie przez GOPS należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej.

Ewidencja dłużników prowadzona była zgodnie wymogami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³; w sposób umożliwiający ustalenie tytułu należności (fundusz alimentacyjny, zaliczka alimentacyjna), okresu zadłużenia oraz kwot zaległości.

Na koniec 2011 r. w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. wzrosła zarówno liczba dłużników alimentacyjnych z 32 do 37 (15,6%), jak i kwota zaległości ogółem z 765,6 tys. zł. do 920,5 tys. zł (20,2%).

2. Izba pozytywnie ocenia podejmowane przez GOPS działania, zmierzające do uzyskania zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

2.1. Kontrola działań podejmowanych przez GOPS w stosunku do 30 z 37 dłużników (81,1%), których zaległości na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiły 844,1 tys. zł (91,7% zaległości) wykazała, że dla wszystkich 28 dłużników⁴ po zakończeniu okresów świadczeniowych⁵ Kierownik GOPS, działając z upoważnienia Wójta Gminy Popielów, na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶ wydała decyzje ustalające dłużnikom alimentacyjnym należności do zwrotu z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jak ustalono, decyzje te wydawano po upływie od 46 do 89⁷ dni od zakończenia okresów świadczeniowych, co według złożonych wyjaśnień spowodowane zostało koniecznością realizacji w tym samym czasie innych zadań, tj. przyjmowania i rozpatrywania do dnia 15 listopada wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz ich wypłaty.

Zdaniem NIK, konieczność realizacji bieżących obowiązków nie powinna powodować zwłoki w wydawaniu decyzji o zwrocie należności przez dłużników alimentacyjnych.

2.2. W ramach posiadanych uprawnień, GOPS podejmował działania wobec dłużników alimentacyjnych wymagane przepisami § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r.

³ Dz.U. Nr 128, poz. 861 ze zm.

⁴ dwóch dłużników posiadało należności dotyczące trwającego jeszcze okresu świadczeniowego – 1 październik 2011 r. – 30 wrzesień 2012 r.

⁵ 1 październik 2009r. – 30 wrzesień 2010 r. oraz 1 październik 2010 r. – 30 wrzesień 2011 r.

⁶ Dz.U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 ze zm., dalej: ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁷ w dwóch przypadkach

w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁸, tj. przesyłał do zobowiązanych upomnienia oraz wystawiał tytuły wykonawcze, które następnie kierował do urzędów skarbowych.

Upomnienia przesyłano dłużnikom do dwóch miesięcy po upływie terminu zapłaty należności określonego w decyzjach, za wyjątkiem dwóch przypadków (8,3%), w których upomnienia przesłano po upływie od dwóch do trzech miesięcy. W pierwszym przypadku, spowodowane było to przeoczeniem przez pracownika sporządzającego upomnienia, podczas okresowej analizy dokumentacji dłużników, informacji o terminie zakończenia przez dłużnika odbywania kary pozbawienia wolności, a w drugim przypadku powtórny przesłaniem decyzji do dłużnika po uzyskaniu od wierzyciela informacji o aktualnym adresie pobytu zobowiązanego i sporządzeniem upomnienia przy kolejnej okresowej analizie zadłużeń.

Tytuły wykonawcze wystawiono do dwóch miesięcy po upływie terminu zapłaty wskazanego w upomnieniach, za wyjątkiem trzech przypadków (14,2%), w których tytuły wykonawcze sporządzono po upływie od dwóch do trzech miesięcy. Spowodowane to zostało w dwóch przypadkach wystawieniem tytułów wykonawczych, niezależnie od terminu zapłaty wynikającego w przesłanych upomnieniach, podczas okresowej analizy dokumentacji dłużników przeprowadzonej w marcu 2011 r., a w trzecim przypadku koniecznością ustalenia przez GOPS aktualnego adresu dłużnika.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, a w przypadku braku zapłaty, podejmowania, bez zbędnej zwłoki, dalszych działań określonych w tym rozporządzeniu.

2.3. Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przekazano komornikom sądowym decyzje przyznające osobom uprawnionym świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a ponadto przekazano ww. komornikom decyzje o zwrocie należności wydane dłużnikom alimentacyjnym. W 2011 r. GOPS podejmował także, jako organ właściwy dłużnika, działania określone w art. 5 ust. 1 – 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W wyniku prowadzonych działań windykacyjnych i egzekucji należności, w 2011 r. wyegzekwowano od dłużników alimentacyjnych 31,0 tys. zł, co stanowiło 3,4% zaległości na dzień 31 grudnia 2011 r. Jako przyczyny nieskutecznej egzekucji komornicy sądowi wskazywali najczęściej brak zatrudnienia i niepobieranie stałych świadczeń przez dłużników alimentacyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu.

⁸ Dz.U. Nr 137, poz. 1541 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o *NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o *NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.